

Konkurenceschopnost a investiční podmínky

MO

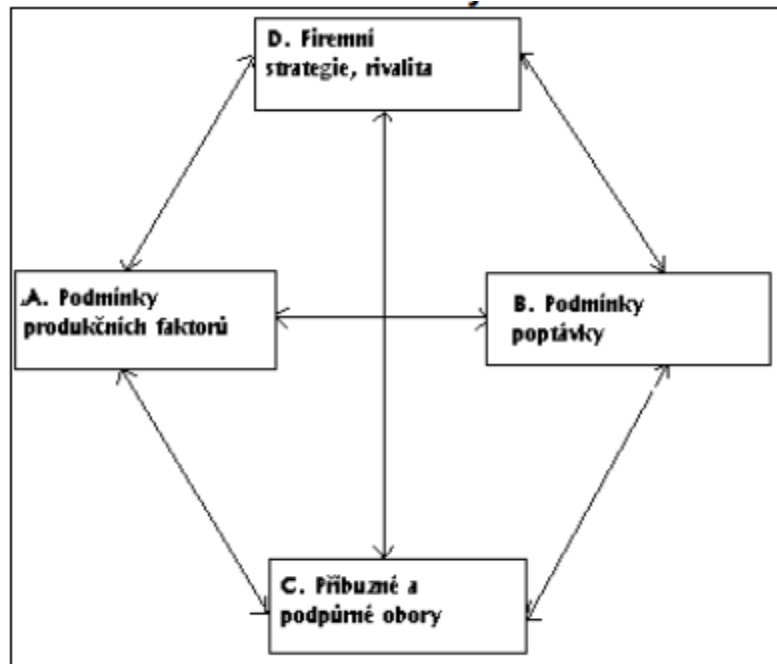
Konkurenceschopnost

- Původně mikroekonomický koncept využívaný podniky
- Přenos do makro prostředí v 90.tých letech v kontextu globalizace a „soutěže“ národních států o investice a pracovní místa
- Definice:
- Cellini, Soci, 2003: země stává více či méně konkurenceschopnou, jestliže se v důsledku vývoje cenově nákladových faktorů zlepšila nebo zhoršila její schopnost prodávat na zahraničních trzích
- EK, 2004: Konkurenceschopnost je definována jako způsobilost průmyslového sektoru bránit a/nebo získat tržní podíl na otevřených mezinárodních trzích, spoléhajíc na cenu a/nebo kvalitu své produkce.

Konkurenceschopnost

- OECD: míra schopnosti, s jakou je v otevřených tržních podmínkách země schopna produkovat zboží a služby, které obstojí v testu mezinárodní konkurence, a zároveň udržovat nebo zvyšovat reálný domácí důchod
- M.Porter: Competitiveness of the Nation
- zdroje konkurenceschopnosti považuje kromě surovin i kapitálu i zdroje lidské a znalostní

M. Porter - Diatament

Pramen: Porter, M., The Competitive Advantage of the Nations, str. 72

- Podmínky produkčních faktorů: vzdělaná pracovní síla nebo infrastruktura, nutné pro konkurenceschopnost v daném odvětví,
  - Podmínky poptávky: struktura domácí poptávky v daném odvětví
  - Příbuzné a podpůrné obory: přítomnost nebo nepřítomnost dodavatelských odvětví a příbuzných oborů, které jsou konkurenceschopné na mezinárodních trzích,
  - Firemní strategie, struktura a rivalita: struktura domácí konkurence, struktura nabídky
- [Michael Porter on competitiveness - YouTube](#)
  - [The Competitive Advantage of Nations – YouTube](#)

Měření konkurenceschopnosti WEF

- WEF: nejkompexnější měření konkurenceschopnosti států
- Tzv. (Global Competitiveness Report)
- GCI: 12 pilířů rozdělené do tří základních skupin podle rozvinutosti ekonomiky
- Váha jednotlivých skupin při výpočtu indexu se liší podle toho, v jaké úrovni vývoje se daná ekonomika nachází (tři stádia a dvě mezifáze)
- Na základě toho jsou sestavovány žebříčky konkurenceschopnosti ekonomik
- [What is Competitiveness? - YouTube](#)

Měření konkurenceschopnosti

- Samotné měření je poměrně komplexní záležitost
- Historicky WEF publikovalo každoroční Global Competitiveness Report (do 2019)
- [Global Competitiveness Report 2020 | World Economic Forum \(weforum.org\)](#)
- Aktuálně nejkompaktnější měření IMD, které hodnotí 63 států světa ve 163 oblastech
- [World Competitiveness Rankings - IMD](#)

IMD Competitiveness ranking 2022

2022	Country	2021	Ranking Change	
1	Denmark	3	+2	↑
2	Switzerland	1	-1	↓
3	Singapore	5	+2	↑
4	Sweden	2	-2	↓
5	Hong Kong SAR	7	+2	↑
6	Netherlands	4	-2	↓
7	Taiwan, China	8	+1	↑
8	Finland	11	+3	↑
9	Norway	6	-3	↓

- [World Competitiveness Rankings – IMD](#)

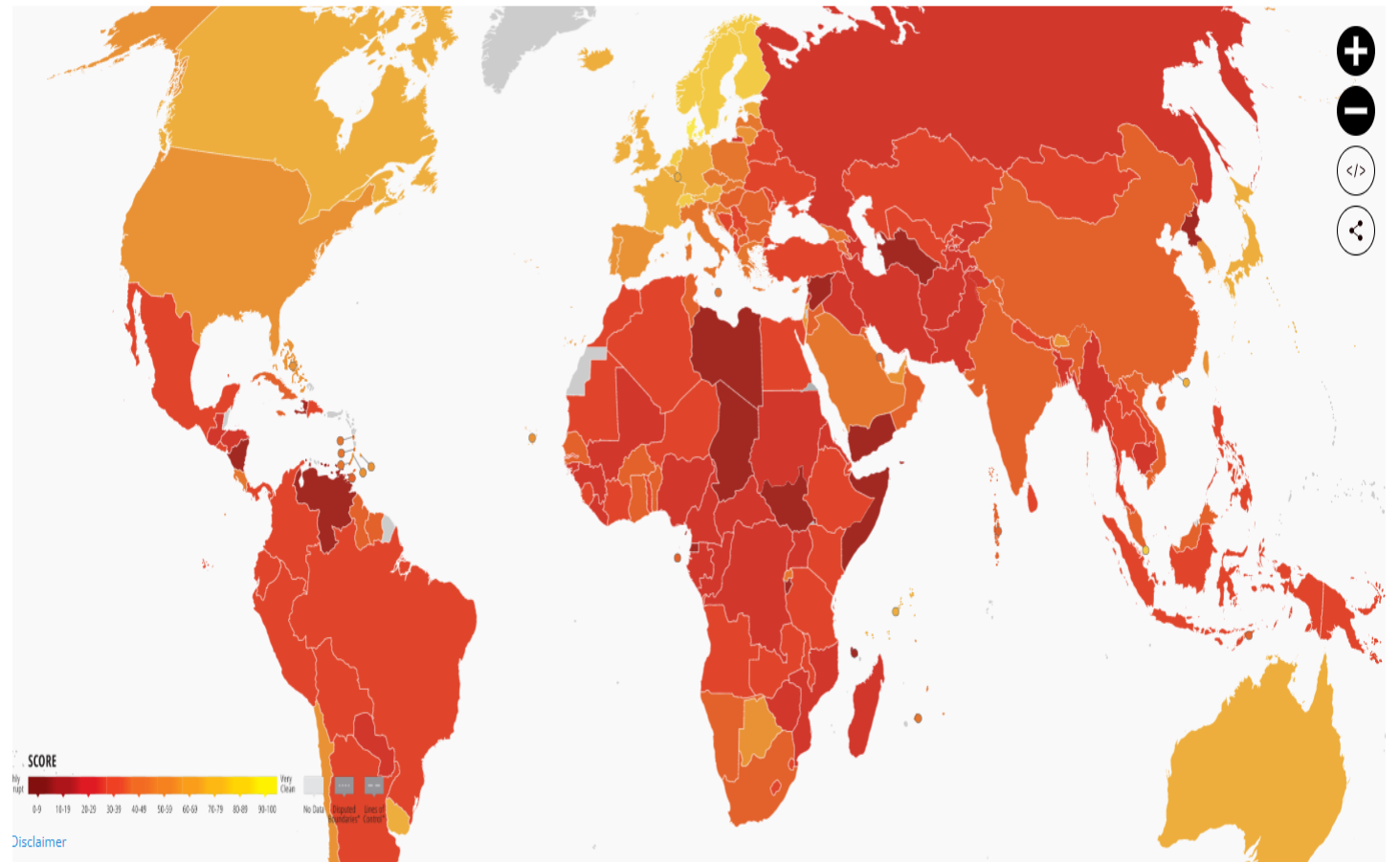
Konkurenceschopnost, CPI a FDI

- Díky globalizaci se po světě pohybuje značné množství kapitálu
- Zjednodušení investic v zahraničí
- Jedním k faktorů, zda se vyplatí v určité zemi investovat je její konkurenceschopnost
- Dalším faktorem může být i např. míra korupce v daném státě
- Nejcitovanější měření je tzv. CPI index organizace Transparency International
- [2022 Corruption Perceptions Index: Explore the... - Transparency.org](#)

CPI index

Score	Country	Rank
90 	Denmark	1
87 	Finland	2
87 	New Zealand	2
84 	Norway	4
83 	Singapore	5
83 	Sweden	5
82 	Switzerland	7
80 	Netherlands	8
79 	Germany	9
77 	Ireland	10
77 	Luxembourg	10
76 	Hong Kong	12
75 	Australia	13

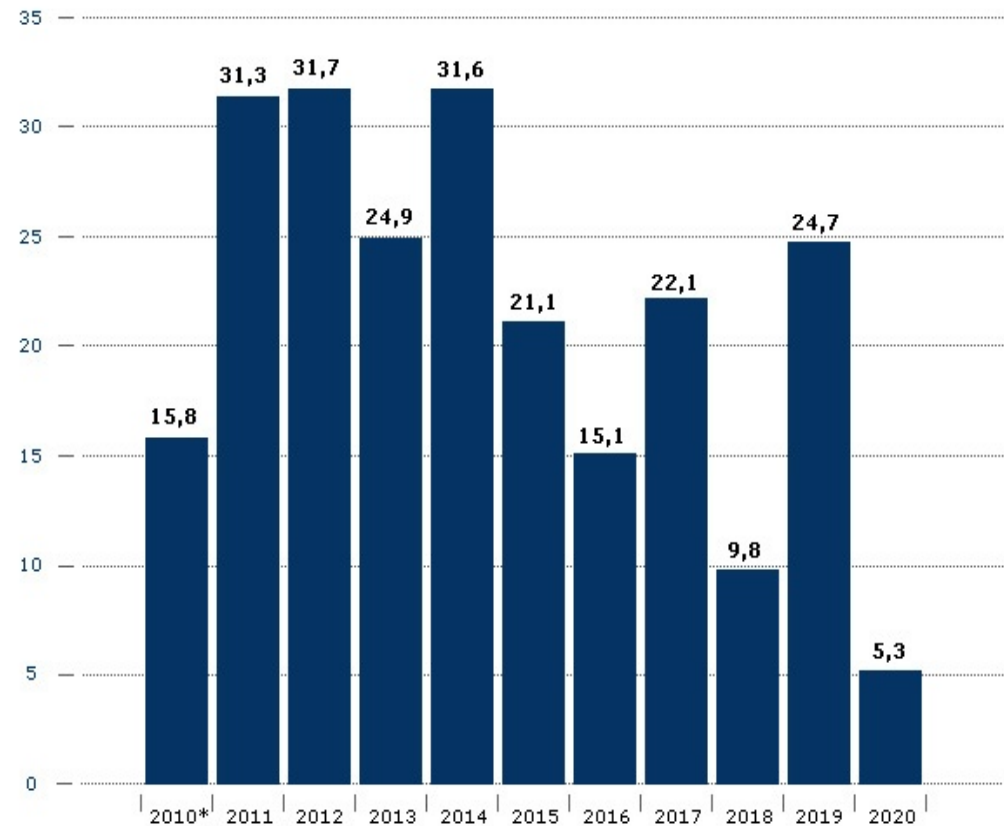
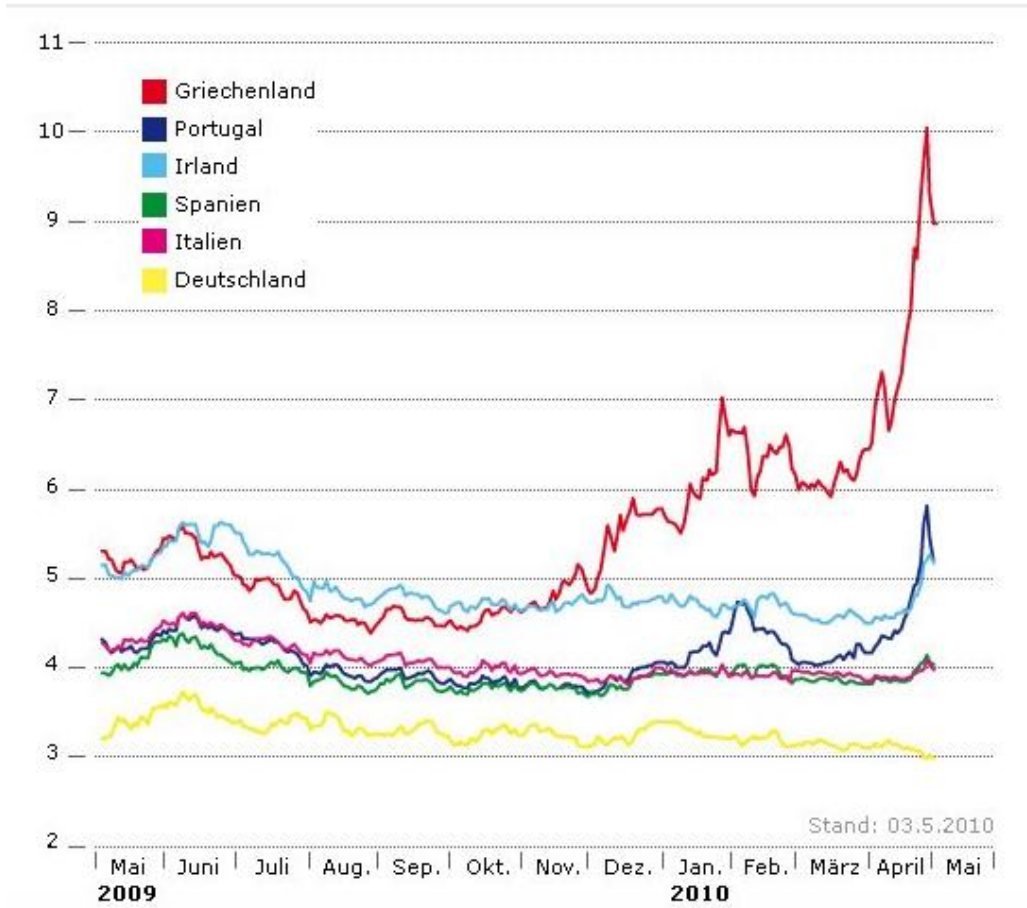
Vymezení mezinárodního kapitálu

- Akcelerace globalizace po roce 1990 / 2000
- Doprovázen pohybem kapitálu, vedle pohybu zboží a služeb
- Formy zahraničních investic (dle metodiky IMF):
  1. FDI (PZI)
  2. Portfoliové investice
  3. Finanční deriváty – futures, opce, swapy,
  4. Ostatní zahraniční investice

Formy toků globálního kapitálu

- Nákup dlužních cenných papírů (bondů)
- **Vládní cenné papíry** – financování deficitů
- Nákupem bondů ale **nevzniká investorovi žádné právo** rozhodovat o otázkách, týkající se dalšího vývoje v zemi emitenta
- Vlády jsou nicméně při emisi nuceny reagovat při prodeji bondů na požadavky investorů
- Příklad: Neprovádění klíčových reforem má za následek stoupající úrokové sazby na finančních trzích, prodražení dluhového financování

Formy toků globálního kapitálu – vládní CP

<http://www.spiegel.de/fotostrecke/fotostrecke-die-wichtigsten-fakten-zur-euro-krise-fotostrecke-54361-5.html>

Formy toků globálního kapitálu

- **Přímé půjčky** významných obchodních bank z RTE do RZ
- Od 70. a 80. let 20. stol.
- **Oficiální půjčky**: poskytovány vládami a mezinárodními institucemi
- Koncesionální základ
- Úroková sazba může být nižší než tržní
- IBRD nicméně jako kompenzaci za nižší sazbu požaduje spolupráci s IMF, který doporučí zemi stabilizační program na odstranění nerovnováh

Formy toků globálního kapitálu

- **Bludné avoáry**: vklady bank, podnikatelů nebo jednotlivců na běžných účtech zahraničních bank
- Slouží k bezhotovostním převodům a platbám
- Forma krátkodobého mezinárodního úvěru
- Kdykoliv vypověditelný a odvolatelný
- **Hot money** (horké peníze) : součást avoárů
- Spekulační charakter
- Závisí na pohybu měnového kurzu

Formy toků globálního kapitálu

- **Remittance** (remittances) - převody peněz zahraničními pracovníky do zemí jejich původu
- Zachycené na BÚ PB v položce **bilance výnosů**
- Významný zdroj finančních prostředků pro mnoho rozvojových zemí
- Často překonává objem rozvojové pomoci
- 2022 byl dle WB objem remitancí zaslanych do RZ 735 mld. USD
- Největší objem: Indie, Čína, Mexiko
- Nejvíce na podílu HDP: Libanon, Samoa, Tajikistan (45-35% HDP)
- Více na : [Personal remittances, received \(current US\\$\) | Data \(worldbank.org\)](https://data.worldbank.org/SD/RY.MT.NT.ZS)

FDI a jejich význam

- Mohou sehrát pozitivní roli v ekonomice hostitelské země
- Předpoklad hospodářského programu v hostitelské ek.
- Vhodné podmínky ekonomické a politické
- Předpoklad dlouhodobějšího vztahu
- **Formy:**
- Přímá expanze nadnárodních korporací do poboček nebo nákupem akcií / CP
- Greenfield
- Brownfield
- Akvizice / fúze

FDI a jejich význam

- Mohou způsobit i posilování domácí měny (dopad nárůstu poptávky po domácí měně)
- Motivy z hlediska investora pro vstup do hostitelské země dle Dunninga:
  - Market seeking: trhy vyhledávající investice
  - Asset seeking : zdroje vyhledávající investice
  - Efficiency seeking : efektivita vyhledávající investice

FDI a jejich význam – Dutch disease

- Negativní dopad FDI na holandskou ekonomiku v 60. a 70. letech letech
- Objevení ložisek zemního plynu v 1959 – prudký příliv investic ze zahraničí, nákup domácí měny za měnu cizí
- Nárůst peněžní nabídky v ekonomice
- Tlak na posílení domácí měny (při fixním kurzu) - apreciacce
- Zdražení importů
- Ztráta konkurenceschopnosti
- Růst nezaměstnanosti

FDI a jejich komponenty

- **Přímá investice** = základní kapitál + reinvestovaný zisk + ostatní kapitál
- **Základní kapitál** zahrnuje vklad nerezidenta do základního (vlastního) kapitálu společnosti
- **Reinvestovaný zisk** je podíl přímého investora (v poměru k přímé majetkové účasti) na hospodářském výsledku nerozděleném formou dividend
- **Ostatní kapitál** zahrnuje přijaté a poskytnuté úvěry, včetně dluhových cenných papírů a dodavatelských úvěrů

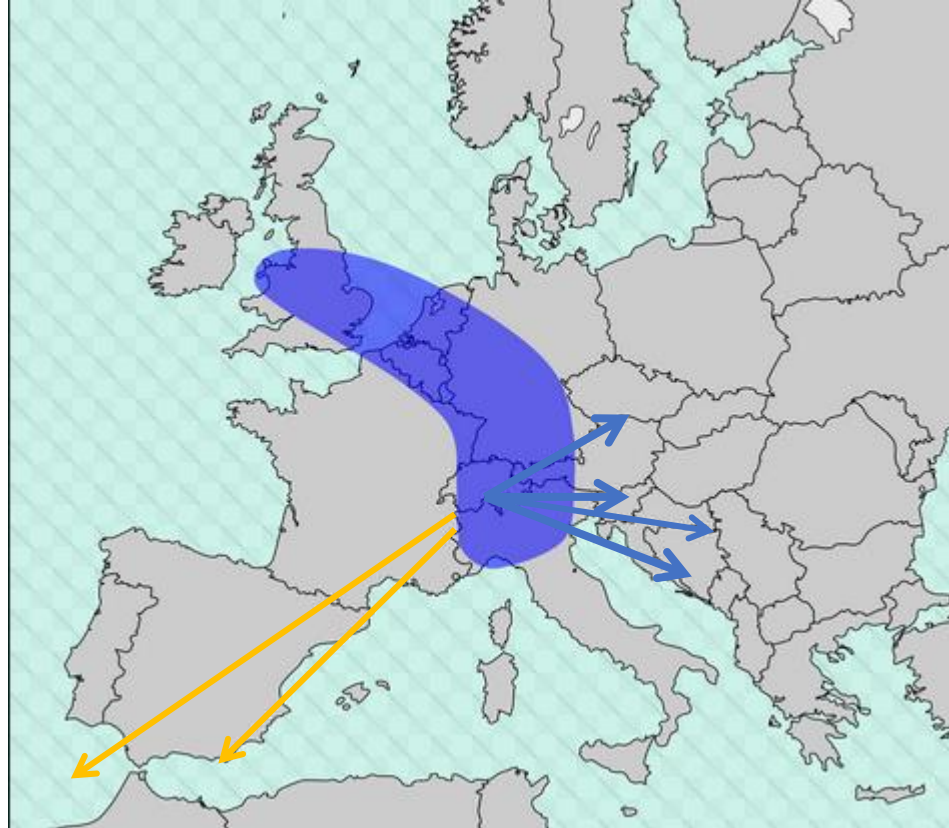
FDI a CE

- Patří mezi tranzitivní ekonomiky
- Rostoucí atraktivnost pro investory především v druhé polovině 90. let
- Vliv pokračující transformace na RTE a integračního procesu
- Vliv privatizačního procesu a nárůst role podnikového sektoru

- Problematika investičních pobídek (tzv. **investment incentives**)
- Maďarsko a Polsko – již od 1. poloviny 90. let

FDI a CE

- Důvody pro vstup investorů:
- Geografická poloha, klíčová především při dodání průmyslové produkce a automotive komponentů
- Dobrý poměr kvalifikovanost / cena prac. síly
- Jazyková vybavenost (němčina)
- Průmyslová tradice (ČR, SR, M)
- Členství v EU

FDI a CE

- Otevření CE mělo dopad na jih EU – preference investic v CE z ekonomicky nejbohatších oblastí EU

ČR a investiční pobídky

- Reakce na programy investičních pobídek v P,M
- Do regionu by investice patrně přišly i bez pobídek kvůli jeho geografické poloze a socioekonom. charakteristikám
- 1998 : schválen zákon o investičních pobídkách
- 2000 : vstup v platnost (č. 72/2000)
- 2002 : Program pro podporu technologických center a center strategických služeb
- Akcelerace přílivu FDI do země

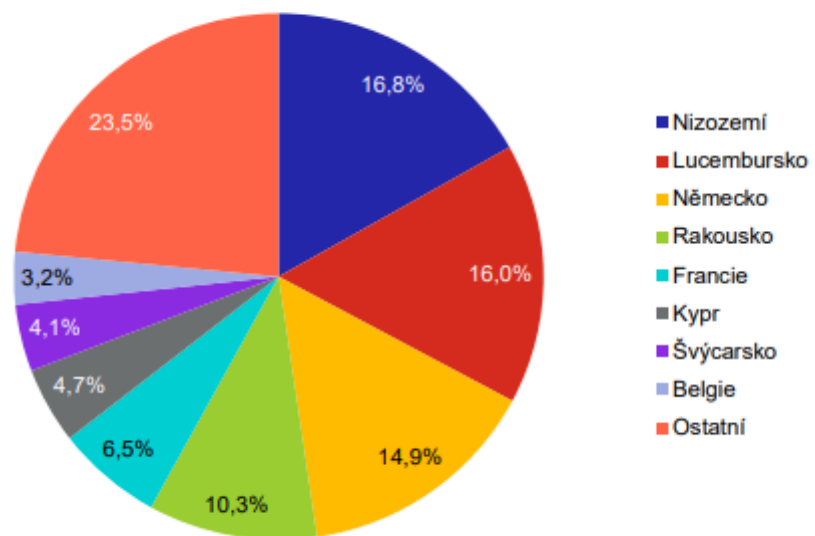
ČR a investiční pobídky

- 2015: nabyla účinnosti nejnovější úprava zákona o investičních pobídkách
- rozšiřuje se okruh okresů, ve kterých bude dostupná hmotná podpora vytváření nových pracovních míst a hmotná podpora rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců
- vznik institutu zvýhodněných průmyslových zón
- 2019: poslední novela zákona o investičních pobídkách
- Cca 80% FDI míří do ČR v režimu investičních pobídek
- [Agentura pro podporu podnikání a investic – CzechInvest](#)

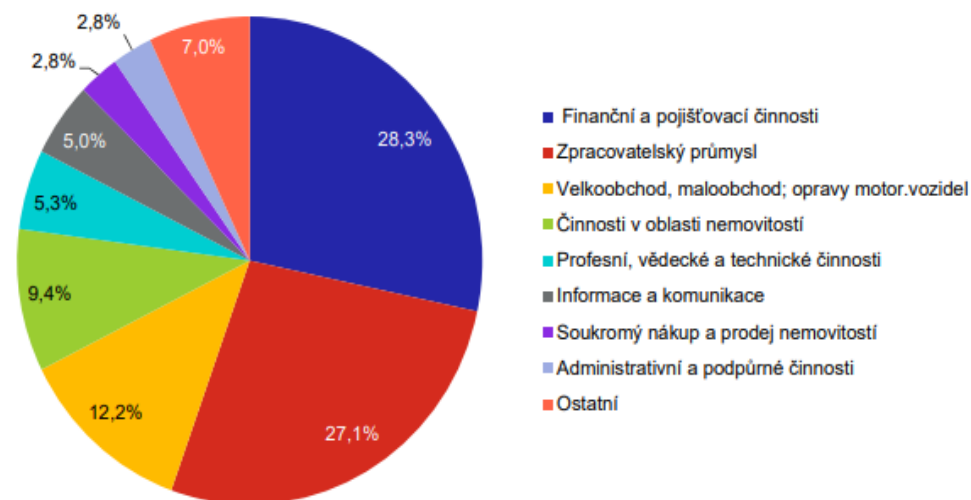

FDI v ČR – terit. a odv. struktura

Graf IV.1 Přímé zahraniční investice v ČR k 31.12.2020 – teritoriální struktura

Graf IV.2 Přímé zahraniční investice v ČR k 31.12.2020 – odvětvová struktura

- [Přímé zahraniční investice - Česká národní banka \(cnb.cz\)](https://www.cnb.cz/)

FDI v 2020

Tab. IV.1 Stav zahraničních přímých investic v České republice k 31.12.2020

	Základní kapitál	Reinvestovaný zisk	Základní kapitál + Reinvest. zisk	Ostatní kapitál	CELKEM
	1.	2.	1.+2.	3.	1.+2.+3.
Mld. CZK	2 105,1	1 608,8	3 713,9	461,7	4 175,6
Mld. USD	98,4	75,2	173,6	21,6	195,2
Mld. EUR	80,2	61,3	141,5	17,6	159,1

Kurz k 31.12.2020: 1 USD = 21,387 CZK 1 EUR = 26,245 CZK

Poznámka: Z důvodu zaokrouhlení na jedno desetinné místo nemusí součet jednotlivých položek v této tabulce odpovídat celkovému součtu v účetní hodnotě. Uvedený princip se vztahuje i na příložené grafy a tabulky, kde se součet jednotlivých subagregátů nemusí rovnat celkovému agregátu.

Stav přímých zahraničních investic v České republice ke konci roku 2020 dosáhl 4 175,6 mld. Kč.

Ve struktuře jednotlivých komponent stavu přímých zahraničních investic v České republice došlo ke změně oproti konci roku 2020 především v komponentě základního kapitálu, jedná se o meziroční zvýšení o 207,6 mld. Kč. Objem dividend vyplacených v roce 2020 mateřským společnostem do zahraničí dosáhl 245,1 mld. Kč.

[Přímé zahraniční investice - Česká národní banka \(cnb.cz\)](https://www.cnb.cz)

Investiční pobídky v ČR, 2021

Výběr parametrů
Investiční pobídky dle krajů

Vše

Investiční pobídky dle let

2021

- 2012
- 2013
- 2014
- 2015
- 2016
- 2017
- 2018
- 2019
- 2020
- 2021
- 2022

14

Celková investice (mil. CZK)
4,46 tis.

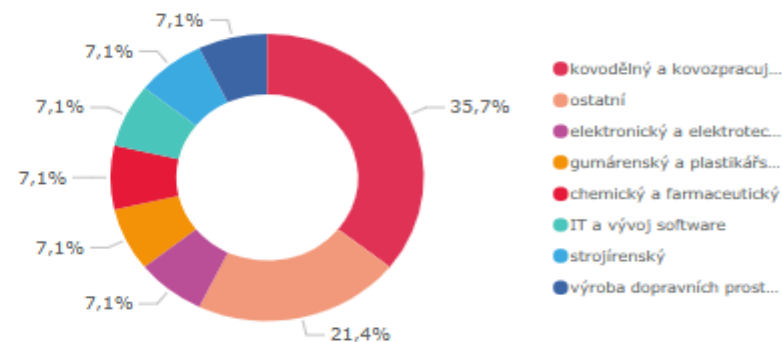
Celková investice (mil. EUR)
170,76

Nově vytvořená pracovní místa
600

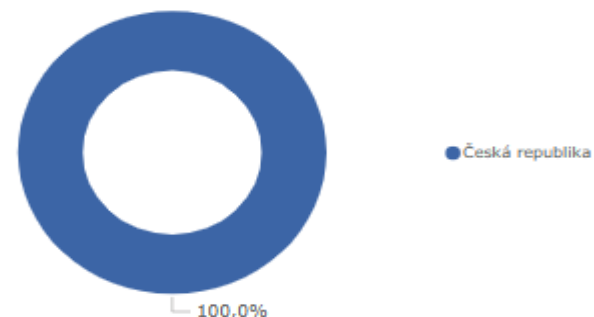
Rozcestník

Investiční pobídky základní statistika

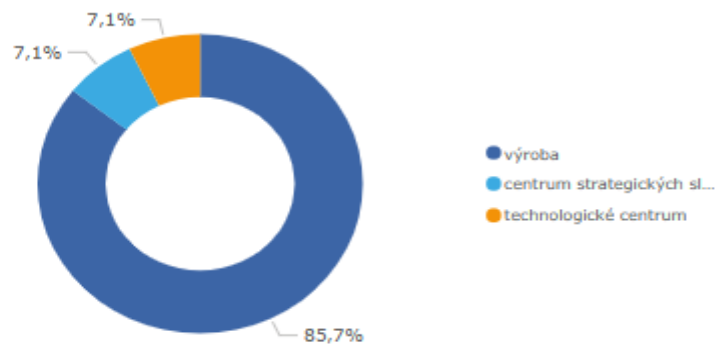
Investiční pobídky dle sektorů

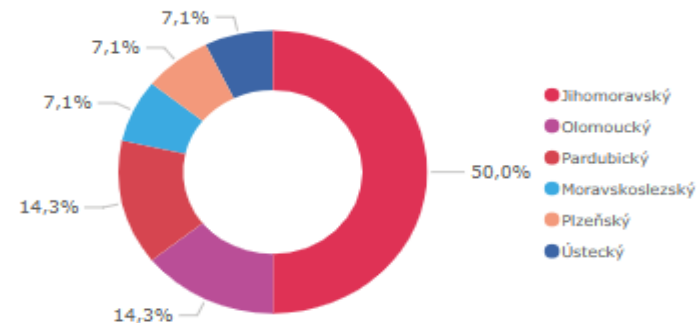
Investiční pobídky dle země žadatele

Investiční pobídky dle investiční akce

Investiční pobídky dle kraje realizace projektu

- [Investiční pobídky a dotace – CzechInvest](#)